

Specielt interesserer prof. Montgomery sig for de arbejdende klasser, hvorom han har skrevet en første afhandling *Tjänstehjonstagan och äldre svensk arbetarpolitik* (i (Svensk) Hist. Tidskr. 1933).

Samtidig er der udført et stort registreringsarbejde. Der foreligger en bibliografi over festskrifter for svenske virksomheder (utrykt) og en bibliografi over svensk bank- og kreditvæsen for 1815 (*History of the Principal Public Banks. The Hague 1933*). Langt vigtigere er det store undersøgelsesarbejde vedrørende de svenske virksomheders arkiver; de fleste er nu udførligt registrerede og en del deponerede i instituttet. (Sml. Heckscher: *En undersökning av svenska private affärsarkiv* i *Meddelanden från Svenska Riksarkivet 1931*).

Instituttet raader kun over meget begrænsede pengemidler; der har derfor ikke været raad til store udgaver; men man har valgt det videnskabeligt set gode princip at koncentrere sig om forskningen i egentligste forstand (dvs. bearbejdelse), hvis hovedresultater man har publiceret i afhandlingsform, mens det detaljerede materiale stilles til fri disposition i instituttets samlinger.

Aksel E. Christensen.

I »Meddelanden från svenska riksarkivet« 1933 har Lars Sjödin publiceret en Række: *Meddelanden om kanslistilar under de yngre Sturarnas och Gustav Vasas tid*, bygget paa et stort utrykt materiale, især stammende fra det bekendte Sturearkiv, som Sverige fik tilbage ved arkivudvekslingen med Danmark i 1929. Den største del af afhandlingen optages af biografiske oplysninger om en del kancelli- og slotsskrivere og i forbindelse dermed en redegørelse for, hvilke breve og koncepter disse egenhændigt har udfærdiget. Enhver der har arbejdet med palæografiske undersøgelser og ved, hvor lig hinanden de forskellige skriverhænder fra en bestemt tid kan være, vil forstaa, hvilket mægtigt arbejde der maa være gaaet forud for affattelsen af de forholdsvis faa sider, og saa er der endda strengt taget kun tale om en slags materialesamling til en mere indgaaende undersøgelse af kancelliets historie.

I afhandlingen savnes der en redegørelse for grundlaget, hvorpaa de enkelte undersøgelser er bygget op; man faar saaledes ikke at vide, i hvilke tilfælde man med absolut sikkerhed kan konstatere, at man har med den paagældende skrifters haand at gøre. Desuden kunde man have ønsket lidt mere fyldig oplysning om de enkelte skrivers sociale stilling og uddannelse; det synes som om de svenske kancelliskrivere paa denne tid, i modsætning

til i Danmark, var af borgerlig oprindelse! Olaus Petri var saaledes søn af en smed i Örebro.

Et særligt afsnit er viet en dybtgaaende og udmærket undersøgelse af Svante Nilssons brevbog. Dog burde den palæografiske undersøgelse være fort mere til bunds. *Johan Hvidtfeldt.*

Svensk byhistorisk forskning har i den sidste halve menneskealder været i stærk grøde og stadig haft sit midtpunkt i »Stads-historiska institutet«. Dets hidtil største indsats er en mægtig, i Riksarkivet opstillet registrant over alle middelalderbreve, ind-delt dels efter byer og dels systematisk. Dets vigtigste publikation er kildesamlingen *Privilegier, resolutioner og förordningar för Sveriges städer*, hvis middelalderlige del, udgivet af instituttets sekretær, prof. N. Herlitz (1927), i 1932 er blevet fulgt af brevene fra den ældre Vasatid (1523—1560), ved arkivar E. Nygren. Som det første bind bringer dette bind kun lidt nyt materiale, men det samler et stort, sagligt samhörigt stof, der forelaa spredt et halvt hundrede forskellige steder, og gør det let tilgængeligt ved udmærkede og udførlige registre. Fra det egentlige Sverige er der aftrykt henved 300 breve, af hvilke der kun er en snes stykker (især vedk. Viborg og Arboga), som hidtil har været utrykte, og af dem endda kun ganske faa af vigtighed. Forbavsende er det, at de skaanske provinser, der ganske naturligt danner en særlig afdeling, naar op paa 214 breve; det viser, at de danske reformationskongers bypolitik ikke har været mindre aktiv end Gustaf Vasas. De fleste danske breve har længe været kendt, mange dog kun igennem kancelliregistranterne. Specielt skal nævnes et par forordninger om bondehandel: 1523 ¹⁰/₈ til alle danske byer og 1538 ¹¹/₁₁ til alle skaanske byer, samt en række nye breve til Halmstad. Udgaven er grundig og paalidelig, de diplomatiske oplysninger knappe og klare, men undertiden ikke saa udførlige, som man kunde ønske.

Mens en lang række svenske provinsbyer har faaet moderne monografier, maa Stockholm stadig nøjes med Elers's for sin tid udmærkede topografi (i 4 bd. 1800—01), der kun delvis er erstattet af de ved udstillingen i Stockholm 1897 foranledigede skrifter. Den svenske hovedstad er dog nu meget interesseret i at faa sin historiske udvikling udredet. Ved Högskolan har den oprettet et særligt professorat i byens historie, beklædt af N. Ahnlund, og desuden anvendes der store pengesummer til de mest forskelligartede foretagender. Efterhaanden er der da ogsaa fremkommet en lang række detailundersøgelser af geografisk (E. Granlund) og arkæo-